

Verdenskrigen overvejet den Mulighed, at vi kunde gaa til en Udførselstold, men jeg er ved, hvad der er sket senere, blevet bestyrket i, at dette ikke kunde være rigtigt, idet den finansielle Situation, som jeg havde lovet at tage Hensyn til, og som ogsaa er den eneste, vi i Øjeblikket bør tage Hensyn til, nemlig den, vi i Øjeblikket kender, ingenlunde vil tillade og endnu mindre vil tvinge os til en saa overordentlig Foranstaltning. Thi hvordan er i Øjeblikket vor finansielle Situation, kort udtrykt? Jeg kan ikke ved denne Lejlighed komme dybere ind paa den. Det er den, at vel har Udgifterne været store, og alle ærede Medlemmer ved, hvor den Udgift nærmest er faldet, men samtidig har Indtægten ikke været svindende paa den Maade, man frygtede, ja til Dels ventede. Toldindtægterne har ikke givet efter i saa høj Grad, som vi i sin Tid ventede. Hvad er der da i Øjeblikket blevet borte af de Indtægter paa Forbrugsafgifterne, som Staten har? Det er vel 1½ Mill. Kr. Det er egentlig ikke en Sum, som kan spille nogen overordentlig stor Rolle ved vore Overvejelser her. Jeg har ikke nogen Opgørelse over Statens Indtægter og Udgifter senere end fra sidst i November. Jeg havde haabet at kunne faa en Opgørelse fra sidst i December, men der har været mange tilfældige Forhindringer i Finansministeriet — megen Sygelighed, om jeg saa maa sige, i Statsbogholderiet —, og det er Grunden til, at jeg ikke i Dag har en Opgørelse fra December. Men jeg har altsaa en Opgørelse fra November, og efter den stillede det sig saaledes, at vi i de forløbne 8 Maaneder af Finansaaret havde en Indtægt, der var 2,700,000 Kr. ringere end i de samme 8 Maaneder i forrige Finansaar. Det er dog ikke nogen særlig betydelig Sum. Og deraf kan jeg sige, er næsten 2 Millioner faldet paa det Svind, der har været i Toldindtægterne. Selv saadanne Indtægter, som jeg frygtede for vilde gaa ned, f. Eks. Stempelafgiften, havde paa dette Tidspunkt ikke givet en saadan Mindreindtægt, at der var Grund til Frygt.

Om hvorledes det overhovedet i dette Finansaar vil stille sig med Indtægterne, er det naturligvis svært for mig i dette Øjeblik at sige noget, skønt vi nærmer os Finansaarets Slutning. Et saa stort Maskineri som Statshusholdningen opgør jo ikke Regnskabet fra den ene Dag til den anden. Men blandt de Indtægter, der kan svigte, maa jeg for det første nævne Statsbanerne og dernæst vel nogle af de

indirekte Afgifter som Stempelafgiften og Kendelser og Gebyrer, der ingenlunde er nogen ringe Ting, og endelig en Del af Tolden, men ellers, maa jeg tilstaa, ser det saaledes ud for mig, som om vi vil faa den normerede Indtægt saa nogenlunde ind. Nu ved jeg meget vel, og det er jeg mange Gange kommet til at berøre, at Udgiften er meget større end paaregnet ved Finansaarets Begyndelse, det er navnlig Militærudgifterne, der sluger de store Beløb. Men den sidste November var Udgifterne paa §§ 8—25 — det er dem, jeg maa tage, ligesom jeg tog Indtægterne paa §§ 1—7 —, og naturligvis ikke § 26 med, 4,400,000 Kr. større end i Fjor ved samme Tid. Heller ikke dette Beløb synes mig særdeles afskrækkende, i alt Fald ikke egnet til at hidse op til overordentlige Foranstaltninger.

For mig er imidlertid det afgørende, at jeg nogenledes kan sige, hvordan vor finansielle Stilling er i Øjeblikket, men at ikke jeg og heller ingen anden vil kunne have nogen Mening om, hvorledes Finansererne vil stille sig i Fremtiden, thi dette afhænger af Ting, som ikke har noget med vore Overvejelser og Foranstaltninger at gøre. Det afhænger simpelt hen af, naar Krigen hører op, eller vel nærmest af, om den hører op før eller senere. Og dette Spørgsmaal, som vel Millioner af Mennesker gør sig i Øjeblikket, men som ingen kan besvare, er afgørende ogsaa for, hvorledes Danmarks Finanser stiller sig i Fremtiden. Hvis denne Krig hører op i Maj, ser jeg ikke, der vil være stor Fare paa Færde for vor finansielle Tilstand; hvis den hører op i November, vil jeg tro, vi kommer nogenlunde let over det, men hvis den skulde trække ud et helt Aar fra i Dag, maa jeg sige, at Fremtiden ligger ogsaa paa dette Punkt mørk for mig, men til min Undskyldning tjener, at der vel heller ikke er nogen anden, der er i Stand til at have nogen Mening om, hvordan de finansielle og økonomiske Forhold da vil stille sig, hverken i dette Land eller i andre. For at man skal kunne se klart paa disse Ting, maa den Taage, der ligger over Fremtiden, være draget til Side. For at vi overhovedet kan overveje disse Spørgsmaal, maa vi kunne aande nogenlunde frit, og hvem kan det, naar ude i Verden Giganter og Titaner kæmper mod hinanden? Jeg har derfor ikke troet, at det var muligt i dette Øjeblik at danne mig en Forestilling om den danske Statshusholdnings Krav i Fremtiden, og jeg har allerede for snart et halvt Aar siden an-